

СТАБИЛНОСТА СЕ ГАРАНТИРА С

Приближувањето на ставовите меѓу САД и Европа можат да понудат нов и поинаков квалитет во решавањето на сè уште нерешените балкански прашања. Во дипломатските кругови во САД преовладува мислењето дека Балканот може да биде стабилен само доколку Македонија и Косово продуцираат стабилност.

Македонија мора да изгради сопствена политика за Косово, да се интензивираат обврските за демаркација на границата во делот на Косово. Македонија не може да остане незасегната, без свои видувања и без активна позиција во однос на актуелната безбедносна состојба во Косово.

Пишува:
Мишко ТАЛЕСКИ

Оправдано пред четири децении Едмунд Стилман напишал: "Балканот е инверзија на лесниот оптимизам". На Полуостровот, или Старата планина како што го нарекувале за време на отоманското владение, секогаш постоел невиден оптимизам за подобрување на состојбите, иако најмногу крв паѓало во тој дел на Европа. Свесни за големиот влог и за искуствата од косовската војна, екстремистите интелегентно не ја спомнуваа нивната заедничка паналбанска идеја ниту промената на границите. Тие знаеја и знаат дека на тој начин целосно би ја изгубиле медиумската војна и поддршката за "човековите права", кои доаѓаа од меѓународната заедница. По горчливите искуства со сличните големи проекти на Милошевиќ и на Туѓман, албанските паравојски единствено инсистираа на

проекти, кои по многу нешта потсетија на оние на краинските Срби во Хрватска. "Доколку не ги користиме воените методи, не можеме да постигнеме политички цели", своевременно истакнал Сокол, еден од лидерите на Ослободителната армија на Албанците (ОНА). Аргументите за таквата констатација се евидентни, а од нив ќе истакнеме неколку: прво, уште во 1999 година при завршните операции на НАТО врз Косово, еуфоричниот портпарол на УЧК, Јакуп Красниќи, изјави "борбата за националното ослободување на Албанците не запира на Косово, туку продолжува кон југот на Црна Гора и кон северозападна Македонија; второ, симптоматично е што непријателствата во Македонија почнаа веднаш по потпишувањето на македонско-југословенскиот договор за детерминирање на граничната линија меѓу двете соседни држави, а практично се однесува на границата меѓу Македонија и Косово согласно Резолуцијата 1244. Тоа беше и лош сигнал за Албанците на Косово, испратен од страна на Македонија, која со тој чин не ја призна независноста на Косово.

Приоритетите на американската политика денес се насочени кон борбата против меѓународниот тероризам, контрола на нуклеарните капацитети во светот, ширење на демократијата на Средниот Исток, јакнење на соработката со Европа, Русија и Кина... Стабилноста на Балканот е еден од периферните политички интереси на Америка. Но, во последно време се навесту-

ваат поинакви сигнали од досегашните. Приближувањето на ставовите меѓу САД и Европа можат да понудат нов и поинаков квалитет во решавањето на сè уште нерешените балкански прашања. Во дипломатските кругови во САД преовладува мислењето дека Балканот може да биде стабилен само доколку Македонија и Косово продуцираат стабилност. Интересна е и следната размисла: "Балканот не може да биде стабилен доколку Србија не е стабилна, а Србија не може да биде стабилна сè додека Косово не се одвои од неа". Сепак, неколку пати е повторено дека тоа не е официјален американски став, тоа е само политичка парола за дневни потреби. Командантот на НАТО за европскиот југоисток адмиралот Џонсон е задолжен за актуелните балкански прилики. Од воено-безбедносен аспект тој ги оценува и ги анализира резултатите во постигнувањето мир и стабилност на Полуостровот и ги насочува мерките за подобрување на работите доколку тргнат во непосакувана насока. Често од Србите тој добива размислувања дека евентуалното отцепување на Косово од Србија ќе биде поттик за одвојување и на Прешево, Медвеѓе и Бујановац и нивно припојување кон Покраината како дел од т.н. Источно Косово.

ЗА ДЕМАРКАЦИЈАТА НА ГРАНИЦАТА

Непризнавањето на договорот за границата донесен меѓу Белград и Скопје од страна на Косово предизвика стра-

ВАШИНГТОН ГИ ЧЕКА ПОТЕЗИТЕ НА БЕЛГРАД

вувања од обновување на воениот конфликт во регионот. Македонија реагираше во однос на одлуката донесена од Парламентот во Приштина за непризнавање на границата. Косовските Албанци, пак, ценат дека Скопје ги опструира нивните аспирации за независност. Одлуката на косовскиот Парламент за отфрлање на договорот постигнат во јануари 2001 година меѓу Белград и Скопје за одбележување на границата меѓу двете држави, тогашниот премиер Љубчо Георгиевски ја опиша како акт на "студена војна" со што може да се destabilизира регионот. Многумина кои живеат во близина на границата стравуваат од обновување на воените настани. Сега пов-

ИСПОЛНУВАЊЕТО НА СТАНДАРДИТЕ И ОБВРСКИТЕ КОН ЕУ И САД МНОГУ БИ МОЖЕЛЕ ДА ПРИДОНЕСАТ ЗА ПОИНАКВО РЕШЕНИЕ ОД СУВЕРЕНОСТ НА ПРИШТИНА

СТАБИЛНОСТА НА БАЛКАНОТ СЕГА ВЕЌЕ Е ЕДЕН ОД ПЕРИФЕРНИТЕ ПОЛИТИЧКИ ИНТЕРЕСИ

О ДЕФИНИРАЊЕ НА СТАТУСОТ

РУГОВА И СВИТАТА ОКОЛУ НЕГО СЕ ЗАИНТЕРЕСИРАНИ ЗА ГРАНИЦА СО ДРЖАВНО, А НЕ СО ПРОВИНЦИЈАЛНО ЗНАЧЕЊЕ

торно се најавуваат чекори за завршување на таа работа. Скопје и Белград сметаат дека УНМИК е тој кој треба да го заврши техничкиот дел од одбележувањето на граничната линија. Ако се знае дека на Косово нема искристализирана и единствена политичка елита која се состои од квази-идеолошки и реално-криминализираните структури, тогаш може да се заклучи дека меѓународната заедница си создаде долготраен проблем со сериозни импликации по безбедноста на регионот. Прва жртва во оваа насока беше Република Македонија, каде што косовскиот синдром лесно се прелеа поради порозната граница и поради блиските врски меѓу косовските и македонските Албанци. Оттука, демаркацијата на границата е неопходен процес кој не смее да се одложува.

Портпаролот на косовскиот претседател Ибрахим Ругова, Мухамед Хамити, во изјава за Радио Слободна Европа деновиве рече дека границата меѓу Македонија и Косово треба да остане таму ка-

де што е, бидејќи нема причина да се менува. "За тоа што на оваа тема разговараат Скопје, Белград и другите, за нас е од помало значење, Ругова останува на ставот искажан пред еден месец", додава Хамити.

Македонија мора да изгради сопствена политика за Косово, да се интензивираат обврските за демаркација на гра-

на државата, територијалниот интегритет, сигурност и неповредливост на границите, спречување на организираниот криминал и корупција и забрзување на пристапот кон ЕУ и НАТО. Секој нов евентуален бран на насилство во Косово непосредно ја загрозува и безбедноста на земјава. Оттука, поради можноста за прелевање на насилството преку

пекти на косовското прашање, особено кога станува збор за меѓународната политика за неговото решавање. Меѓутоа, она што директно нè засега и за што може да се побараат јасни гаранции од страна на меѓународната заедница се прашањата поврзани со затворањето на прашањето за демаркација на границата, а во таа смисла и обезбедување на нејзината сигурност и неповредливост, конкретна помош во борбата против нелегалната трговија со оружје, луѓе и наркотици. Често пати се употребуваат термините "порозност на границата", "обезбедување на границата кое не е длабинско", "скромно одбранбен потенцијал". Како последица на спомнатиот "скромно одбранбен потенцијал" актуелни се речиси сите аспирации кон делови или кон цела македонска земја. Не се случајни одолговлекувањата на одбележувањето на граничната линија во делот со Косово. Се разбира, тука интереси гледаат и Белград и Приштина. Ругова и свитата околу него се заинтересирани за граница со државно, а не провинцијално значење. Белград, пак, преку неговата улога во демаркацијата гледа можност и шанса за неутрализирање на процесите кои би значеле независност на Покраината. Македонија не смее да дозволи да биде заложник на ниту една од двете страни. Македонија треба да бара само стабилност на границата, без оглед кој стои од другата страна - КЗК или српските сили.

НА БАЛКАНОТ СЕ ПОВЕЌЕ ИМА ИСТОМИСЛЕНИЦИ ОКОЛУ ТЕЗАТА ДЕКА ЗАПАДОТ ПОЛЕКА, НО СИГУРНО ПОДГОТВУВА ТЕРЕН ЗА НЕЗАВИСНО КОСОВО. СЕ ЧЕКА ОДРЕДЕН ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД КОЈ ЌЕ БИДЕ ПОГОДЕН ДА СЕ СОПШТИ ОДЛУКАТА ЗА ТОЈ ЧИН, КАКО ОД СТРАНА НА ВАШИНГТОН, ТАКА И ОД БРИСЕЛ. СЕПАК, НЕ Е МАЛ БРОЈОТ И НА АНАЛИТИЧАРИТЕ КОИ СМЕААТ ДЕКА САД БИ МОЖЕЛЕ ДА НАПРАВАТ УШТЕ ЕДЕН ПОТЕГ ПРЕКУ НОЌ, КАКО ПРИЗНАВАЊЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПОД УСТАВНОТО ИМЕ И ДА ГО ПРИЗНААТ КОСОВО КАКО ДРЖАВОТВОРЕН СУБЈЕКТ. СЕГА ЗАСЕГА АМЕРИКАНСКИТЕ ЕСТАБЛИШМЕНТИ НЕ РАЗМИСЛУВААТ ЗА ВНЕСУВАЊЕ ТУРБУЛЕНЦИИ НА БАЛКАНОТ. ВЕЛАТ ДЕКА ТАМУ НЕМА ТАКВИ ОЧЕКУВАЊА НИТУ ПРИВАТНО, НИТУ ОФИЦИЈАЛНО. НА ЕДНО ПРАШАЊЕ ОД АНОНИМЕН ДИПЛОМАТ КАКОВ Е СТАВОТ НА ВАШИНГТОН ЗА НЕЗАВИСНОСТА НА ПОКРАИНАТА, КОЛИН ПАУЕЛ ОДГОВОРИЛ: "ТОА НИКОГАШ НЕ БИЛО ПРЕДМЕТ НА РАЗГОВОР. ДУРИ ЗАБРАНЕТО НИ Е ДА ЗБОРУВАМЕ ЗА ТОА". ВАШИНГТОН ГИ ЧЕКА И ПОТЕЗИТЕ НА БЕЛГРАД ЗА ОВА ПРАШАЊЕ. ИСПОЛНУВАЊЕТО НА СТАНДАРДИТЕ И ОБВРСКИТЕ КОН ЕУ И САД МНОГУ БИ МОЖЕЛЕ ДА ПРИДОНЕСАТ ЗА ПОИНАКВО РЕШЕНИЕ ОД СУВЕРЕНОСТ НА ПРИШТИНА. НО, НА ТОЈ ПЛАН БЕЛГРАД ЗАТАЈУВА.

ницата во делот на Косово. Македонија не може да остане незасегната, без своивидувања и без активна позиција во однос на актуелната безбедносна состојба во Косово и во регионот, пред сè, од аспект на заштита на своите основни и приоритетни интереси: унитарниот карактер

нејзината северна, нестабилна граница со Србија во делот на Косово, Македонија мора да изгради сопствена политика за протекторатот. Македонија не смее да прифати да биде заложник во решавањето на косовската криза. Македонија нема реална моќ да влијае на многу ас-

DA ADNAN REISEN
STUTTGART

ADNAN D.o.o Lazani
Tel.: 048 / 473 315
Mob. 070 / 711 788

Büro Stuttgart
Tel. 0711 / 8 17 78 72
Fax 0711 / 8 17 78 73
Mobil 0171 / 5 46 32 20
e-mail: dautoski@web.de

Director Aliza Dautoski

70469 STUTTGART - Leobenerstr. 33 - FEUERBACH

FREIBURG
OFFENBURG
KARLSRUHE
STUTTGART
ULM
AUGSBURG
MÜNCHEN
KUMANOVO
SKOPJE
GOSTIVAR
KICEVO

↓ VERBINDUNG MIT SPOJUVANJE SO ↓
STRUGA PRILEP
OHRID BITOLA

BALI D.o.o Struga
Mob. 070 / 247 920
0173 / 9410324

Büro Freiburg
Tel. 0761 / 500 235
Mob. 0170 / 411 7693

Büro Offenburg
Tel. 0781 / 17 48

Sekoja sreda, petok i nedela
Germanija - MAKEDONIJA
Sekoja sreda, sabota i nedela
Makedonija - GERMANIJA

Informacii i rezervacii od 900 do 2100 časot